

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro Domov mládeže při SŠ Polytechnické

2016

**Školní vzdělávací program pro Domov mládeže při SŠ Polytechnické
Nerudova 59, České Budějovice**

- projednán školskou radou

.....
30.8.2016
.....
dne

.....
Marie Bartyzalová
.....
Ing. Marie Bartyzalová
předseda školské rady

- schválen ředitelem školy

.....
31.8.2016
.....
dne

.....
Luboš Kubát
.....
Ing. Luboš Kubát

- koordinátor

.....
30.8.2016
.....
dne

.....
T. Bach
.....
Bc. Tomáš Bach

Platnost školního vzdělávacího programu od 1. 9. 2016.

OBSAH:

1. Obecné informace	5
1.1. Identifikační údaje Domova mládeže	5
1.2. Zřizovatel	5
1.3. Charakteristika ŠVP pro DM při SŠ Polytechnické	5
2. Charakteristika zařízení	5
3. Podmínky DM	6
3.1. Materiální podmínky	6
3.2. Ekonomické podmínky	7
3.3. Personální podmínky	7
3.4. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání.....	7
3.5. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	8
3.6. Podmínky BOZ (bezpečnosti práce a ochrany zdraví).....	8
3.7. Prevence sociálně patologických jevů.....	9
4. Cíle vzdělávání	10
4.1. Obecné cíle	10
4.2. Dlouhodobé cíle	11
4.3. Krátkodobé cíle	11
5. Délka a časový plán vzdělávání	12
6. Formy vzdělávání	12
7. Obsah vzdělávání	13
7.1. Obecně k výchově mimo vyučování	13
7.2. Tematické celky činností	14
7.2.1. Kognitivní činnost	14
7.2.2. Kulturní činnost	15
7.2.3. Sportovní činnost	15
8. Evaluace	16
9. Přehled klíčových kompetencí	17
9.1. Kompetence k učení	17
9.2. Kompetence k řešení problémů	17
9.3. Kompetence komunikativní	18
9.4. Kompetence sociální a personální	18
9.5. Kompetence občanské, činnostní a pracovní	19
9.6. Kompetence k naplňování volného času.....	20
9.7. Kompetence environmentální	20
9.8. Klíčové kompetence pro Evropu (výběr)	21

10. Slovníček použitých výrazů	22
11. Prameny a jiné dokumenty	23
12. Seznam příloh	24

1. Obecné informace

1.1. Identifikační údaje Domova mládeže

SŠ Polytechnická – Domov mládeže, Nerudova 59, 370 21 České Budějovice

IČO OO5 82 336, REDIZO: 600170306 DM IZO:110033019

Ředitel školy: Ing. Luboš Kubát

Kontakty: <http://www.sspcb.cz>

e-mail : dmskuherskeho@sspcb.cz tel.: 387 428 973

dmnerudova@sspcb.cz tel.: 387 424 898

1.2. Zřizovatel

Jihočeský kraj

U Zimního stadionu 1952/2

370 76 České Budějovice

1.3. Charakteristika ŠVP pro DM při SŠ Polytechnické

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) je zpracovaný podle zákona č. 561/2004 Sb. v platném znění (školský zákon), jako povinný pedagogický dokument, při jehož tvorbě autoři vycházeli především z Metodiky pro podporu tvorby ŠVP ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání a dalších dokumentů a materiálů uvedených v pramenech. ŠVP byl schválen dne 31.8.2016 ředitelem školy a následně školskou radou, jeho platnost byla stanovena od 1.9.2016. ŠVP je program na jehož základě bude Domov mládeže fungovat a kterým se budou jeho pedagogové řídit ve vzdělávacím procesu.

Ve ŠVP jsou souhrnně podány informace o Domově mládeže tak, aby čtenář tohoto dokumentu byl o chodu a činnosti Domova mládeže (dále DM) dobře informován a nemusel tak příliš studovat související dokumenty (viz prameny a jiné dokumenty, příloha).

2. Charakteristika zařízení

Domov mládeže (dále DM) poskytuje žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol ubytování, výchovně vzdělávací činnost, navazující na výchovně vzdělávací činnost středních škol a vyšších odborných škol a zajišťuje těmto žákům a studentům školní stravování. DM vede žáky a

studenty k plnohodnotnému využívání volného času formou zájmových činností. DM také působí v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

Domov mládeže tvoří 2 pavilony, z nichž jeden je připojen přímo ke škole (DM Nerudova - kapacita 98 + 14 lůžek) a je vybaven bezbariérovým přístupem, druhý pavilon je vzdálen od školy asi 500 m (DM Skuherského - kapacita 88 lůžek). Žáci a studenti jsou ubytováni ve 2 – 3 lůžkových pokojích. Specifika domova mládeže spočívají především v jeho příznivé poloze vzhledem k centru města Českých Budějovic. Metropole jižních Čech nabízí ideální podmínky pro volnočasové aktivity. Bohatá kultura, historie, síť institucí, výborné spojení MHD, vlakové i autobusové dopravy přispívá ke kvalitě činnosti DM.

V Domově mládeže probíhá realizace zájmového vzdělávání, jedná se o naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti. Ubytování mají možnost celodenního stravování ve školní jídelně.

3. Podmínky DM

3.1. Materiální podmínky

Vybavení DM je standardní a řídí se vyhláškou Ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb. v platném znění, o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých. Prostory DM jsou upraveny a zařízeny tak, aby umožňovaly činnost, pro kterou jsou zřízeny. Pokoje jsou 2-3 lůžkové s kabelovým připojením na internet. Na DM je dostupné i wi-fi připojení k internetu.

Pro volnočasové aktivity mají žáci a studenti k dispozici řadu účelově vybavených prostor: klubovny s moderními TV s wi-fi přijímači, datovým projektořem, PC klubovny, studentské kluby s hudebními nástroji (kytara, piano), knihovnu, vybavenou kuchyňku s posezením (chladnička, mikrovlnná trouba, rychlovarná konvice, vařič).

Pro sportovní činnost DM využívá školní tělocvičnu, posilovnu, boxovací pytel, lezeckou stěnu, koš na streetball, herny stolního tenisu, stolního fotbalu a vzdušného hokeje, elektronické šipky a ke všem činnostem i příslušné sportovní vybavení. Pro společenské akce využívá DM salónek a konferenční sál školy, případně pro venkovní typ akcí i dvůr DM.

DM zajišťuje celodenní stravování, které probíhá ve školní jídelně.

3.2. Ekonomické podmínky

Měsíční úplata za ubytování činí ke dni začátku platnosti ŠVP je 990,-Kč a řídí se vyhláškou MŠMT č. 108/2005 Sb. a vyhláškou č. 436/Sb.v platném znění, o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních. Celodenní stravování ve školní jídelně je za 92,-Kč (snídaně + přesnídávka 28,-Kč, oběd 29,-Kč, večeře + svačina 35,-Kč.)

Úhrada za ubytování, stravování a internet na pokoji se provádí zálohově inkasem (viz Povolení k inkasu). V částce měsíční úplaty za ubytování je zahrnuto připojení k internetu na pokoji. Měsíční úplata za ubytování a stravování je prostředek posilující rozpočet školy.

3.3. Personální podmínky

V domově mládeže pracují pedagogičtí pracovníci (vychovatelé) s bohatými zkušenostmi, kteří splňují kvalifikaci dle zákona č. 563/2004 Sb. v platném znění, o pedagogických pracovnících. Svě odborné vzdělání si prohlubují na akreditovaných kurzech a samostudiem.

Vychovatelé jsou iniciátory a průvodci žáků a studentů při volnočasových činnostech, které přímo nebo nepřímo řídí, navozují, motivují, umožňují a hodnotí. Dále jsou žákům a studentům nápomocni při přípravě na vyučování humanitních a dle svých možností i jiných předmětů. Na DM působí osm vychovatelů a jeden vedoucí vychovatel, ubytovaní žáci a studenti jsou rozděleni do osmi výchovných skupin.

Pedagogičtí pracovníci vytvářejí klidné prostředí, optimalizují psychosociální podmínky, usilují o příznivé sociální klima na základě otevřenosti a partnerství v komunikaci, úcty, tolerance, uznání, empatie a spolupráce.

3.4. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

O umístění žáka nebo studenta do DM se rozhoduje na základě řádně vyplněné přihlášky podané zákonným zástupcem nezletilého žáka, zletilým žákem nebo studentem v řádném vyhlášeném termínu. Zákonný zástupce nezletilého žáka, zletilý žák nebo student podává přihlášku na každý školní rok.

Termín pro podání přihlášky do DM stanoví ředitel školy a informuje o něm studenta, zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka.

Ředitel školy písemně vyrozumí studenta, zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka o umístění nebo neumístění do DM.

Žákovi nebo studentovi je v průběhu školního roku ukončeno umístění v DM a to pokud:

- a) o to požádá písemně zákonný zástupce nezletilého žáka, zletilý žák nebo student
- b) zákonný zástupce nezletilého žáka, zletilý žák nebo student opakovaně neuhradil úplatu za ubytování nebo úplatu za školní stravování ve stanoveném termínu a nedohodl s ředitelem školy jiný termín úhrady
- c) žák nebo student přestal být žákem střední školy nebo studentem vyšší odborné školy
- d) žákovi nebo studentovi bylo povoleno přerušeni vzdělávání
- e) žák nebo student byl vyloučen z DM (dle § 31 školského zákona „výchovná opatření“)

3.5. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba se zdravotním postižením, zdravotním nebo sociálním znevýhodněním. Žáci a studenti se specifickými vzdělávacími potřebami mají možnost účastnit se všech forem zájmového vzdělávání.

Žákovi či studentovi se speciální vzdělávací potřebou bude podle charakteru a stupně jeho znevýhodnění při začleňování do výchovného procesu zajištěn průběžný specifický pedagogický přístup. Pro talentovaného žáka nebo studenta bude DM nabízet další doplňkové aktivity k rozšíření jeho zájmu formou zájmových klubů. Pokud to bude potřebné a možné, přizpůsobí pedagogové formu a obsah dané oblasti činnosti DM.

3.6. Podmínky BOZ (bezpečnosti práce a ochrany zdraví)

DM vyhledává, zjišťuje a vyhodnocuje možná rizika vyplývající z činnosti při různých formách zájmového vzdělávání a přijímá opatření k prevenci rizik. Seznamuje účastníky s možným nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a bezpečnost v oblasti fyzické, sociální a emocionální.

Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a studentů, (dále jen „žáků“) a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy, obsahuje mimo jiné Vnitřní řád DM. Vnitřní řád upravuje podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků a jejich zákonných zástupců, jejich ochrany před sociálně patologickými jevy, před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí. Mezi povinnosti žáků tudíž patří dodržovat Vnitřní řád DM, předpisy a pokyny DM k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni. Dále plnit pokyny zaměstnanců DM vydané v souladu s právními předpisy a vnitřním řádem DM. Ve všech prostorech DM je zakázáno kouřit, požívat alkoholické nápoje a jiné návykové či zdraví škodlivé látky.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- vhodná struktura činnosti a skladby zaměstnání
- vhodný stravovací a pitný režim (zajišťován školní jídelnou, dále doporučován pedagogickými pracovníky)
- zdravé prostředí užívaných prostorů
- bezpečné pomůcky
- ochrana účastníků před úrazy
- výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů
- pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska jejich bezpečnosti
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře, praktická dovednost zaměstnanců poskytovat první pomoc

Psychosociální podmínky:

- vytváření pohody prostředí, příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmu účastníků a osvojování si toho, co má pro ně praktický smysl, co vede k praktické zkušenosti, všestranný prospěch účastníka je hlavním momentem v činnosti
- respekt k individualitě účastníků, hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem, dostatečná zpětná vazba
- spoluúčast žáků na životě DM – plánování činnosti, vlastní podíl na případném řízení a provádění i následném hodnocení
- včasná informovanost účastníků a u nezletilých žáků i jejich rodičů o činnosti v DM

3.7. Prevence sociálně patologických jevů

Zahrnuje komplexní uplatnění dostupných prostředků, tj. vzdělávání vychovatelů, spolupráci s rodiči a učiteli na školách, vrstevnické působení, přitažlivé vyplnění volného času ubytovaných. Patologickým jevům lze předcházet kvalitní zájmovou činností pod dohledem vychovatelů s cílem vytvoření společensky vhodných návyků.

Důraz klademe na prevenci těchto sociálně patologických jevů:

- násilí, agresivita, šikana
- užívání návykových látek (nikotin, alkohol, drogy)
- patologické hráčství (gamblerství)

- záškoláctví, ohrožování mravní výchovy mládeže
- kriminalita a delikvence
- spektrum poruch příjmu potravy (bulimie, anorexie)
- xenofobie a rasismus

V souvislosti s těmito jevy spolupracujeme s metodiky prevence a výchovnými poradci jednotlivých škol ubytovaných žáků, se středisky výchovné péče, pedagogicko psychologickou poradnou, sociálním odborem Magistrátu města a Policií ČR.

4. Cíle vzdělávání

4.1. Obecné cíle

Cíle vycházejí z obecných zásad, dle kterých je institucionalizovaná výchova a vzdělávání (dále jen „vzdělávání“ nebo také „edukace“) veřejnou službou a je založena na rovném přístupu, zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce, na vzájemné úctě, respektu, solidaritě a důstojnosti všech účastníků vzdělávání.

Cílem edukace je rozvoj osobnosti člověka tak, aby byl vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života.

Pro co nejefektivnější výsledky procesu edukace je nezbytné jeho zdokonalování na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji a co nejširší uplatňování moderních pedagogických přístupů a metod. Tuto podmínku splňují pedagogičtí pracovníci svojí účastí na dalším vzdělávání, zvyšování kvalifikace, většinou ve formě soustavného sebevzdělávání a samostudia.

Pedagogické působení v DM naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Jde zejména o tyto cíle: rozvoj žáků v oblasti učení; osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost; získávání osobní samostatnosti, schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí a schopnost úspěšně se zorientovat v životě. DM podporuje přípravu na vyučování a vede žáky k smysluplnému využívání volného času. Prostřednictvím různých forem a metod ovlivňuje hodnotový systém žáků, usiluje o výchovu slušného člověka a snaží se probouzet v žácích zájem o celoživotní vzdělání. DM nabízí smysluplné využívání volného času zároveň jako prevenci proti sociálně patologickým jevům. V procesu edukace pedagogičtí pracovníci úzce spolupracují s rodiči, učiteli a učiteli OV (odborného výcviku).

4.2. Dlouhodobé cíle

V této kategorii si pedagogové kladou za cíl především utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence žáků. Klíčové kompetence jsou především kompetencemi k učení, k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské, činnostní a pracovní, kompetence k naplňování volného času a klíčové kompetence pro Evropu. V zásadě je také cílem edukace v DM přispět k naplnění resp. navržení cílů základního vzdělávání, kterými jsou:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné, otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

4.3. Krátkodobé cíle

Tato kategorie zahrnuje jednotlivé kompetence, které ve svém výčtu vytvářejí a naplňují kompetence klíčové. Explicitně jsou rozpracovány v 9. kapitole. Jejich rozvoj patří jednoznačně ke krátkodobým cílům (vzhledem k rozmanitosti a složitosti jednotlivých kompetencí nelze jednoznačně specifikovat jejich postavení vůči možnostem realizovat je v konkrétním časovém období).

K rozvoji kompetencí je nutné započítat specifika výchovného působení vychovatelů DM, mimo jiné i přední úkoly vychovatelů: usnadňovat žákům adaptaci na podmínky života v DM, vytvářet přirozené společenské prostředí; vytvářet podmínky pro kvalitní přípravu do školy vedoucí k úspěšnému dokončení studia; plnit funkci sociálně preventivní se zaměřením na uspokojování rozličných zájmů, zálib a potřeb žáků; nabídnout smysluplné využívání volného času jako prevenci vůči sociálně patologickým jevům; svou přítomností budit pocit klidu, důvěry a opory; podněcovat

ochotu žáků spolupracovat, umožňovat jim snadněji přijímat pokyny, podporovat iniciativu, nápaditost a samostatnost, respektovat potřeby a přání žáků, seznámit žáky s vnitřním řádem DM, všem vysvětlit důležitost jeho dodržování ve vztahu k chodu domova, kvalitě podmínek pro studium žáků a odpočinek, poznávat zvláštnosti osobností žáků, motivovat, podporovat, pomáhat při negativních citových stavech, úzce spolupracovat s rodiči, učiteli a učiteli OV.

5. Délka a časový plán vzdělávání

Edukace v DM probíhá v průběhu školního roku, mimo vyhlášených prázdnin. Pravidelná příležitostná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost probíhá v době, kdy je DM otevřen, tj. od neděle 18.00 do pátku 15.00 kdy mají všichni žáci možnost být v DM přítomni. Z praktických a organizačních důvodů probíhá organizovaná zájmová činnost od pondělí do čtvrtka v odpoledních a večerních hodinách, a to ve vazbě na školní vyučování a časový harmonogram dne DM. V měsíci září a měsíci červnu je z organizačních a provozních důvodů možné omezení organizované zájmové činnosti, v plném rozsahu je však realizována od října do května. Činnost je rozvržena dle rozvahy a plánu na školní rok a její organizace je specifikována měsíčními plány vychovatelů. Dle druhu činnosti probíhá její plánování také na základě nabídky institucí činnost zajišťujících a zohlednění aktuální poptávky žáků. Vzdělávací cyklus je stanoven dle školní docházky žáků v DM na 4 roky. Po uplynutí této doby bude ŠVP náležitě evaluován, dle výsledků dojde k jeho korekci.

6. Formy vzdělávání

Pedagogické působení vychovatelů DM vychází z pedagogických zásad pro výchovu mimo vyučování, resp. pedagogiku volného času. Vychovatelé na základě zásad přijímají a uplatňují principy:

- soustavnosti a cílevědomosti
- posloupnosti
- aktivity
- přiměřenosti
- vyzdvihování kladných rysů osobnosti
- pedagogického ovlivňování volného času
- jednoty a specifčnosti edukace mimo vyučování
- dobrovolnosti

- seberealizace
- pestrosti a přitažlivosti
- zajímavosti a zájmovosti
- citlivosti a citovosti
- orientace na sociální kontakt
- kvality a evaluace

Formy činností v DM:

- **Příležitostná** výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost
- **Pravidelná** výchovná, vzdělávací a zájmová činnost
- **Osvětová** činnost včetně shromažďování a poskytování informací pro žáky v oblasti sociálně patologických jevů
- **Individuální** činnost
- **Otevřená nabídka spontánních** činností

Výchovné působení se provádí jednak prostřednictvím výchovných skupin nebo individuální prací se žáky, realizuje se průběžně a každodenně.

7. Obsah vzdělávání

7.1. Obecně k výchově mimo vyučování

Výchova mimo vyučování v DM má převážně charakter činností, které mají ve vyplnění volného času specifické funkce.

- **Odpočinkové činnosti** jsou psychicky i fyzicky nenáročné, slouží k odstranění únavy.
- **Rekreační činnosti** slouží také k odreagování a odstranění únavy, ale obsahují pohybově náročnější aktivity např. sportovního zaměření.
- **Zájmové činnosti** jsou nejdůležitější součástí obsahu výchovy mimo vyučování. Uspokojování, rozvíjení a kultivace zájmů, uspokojování potřeb a rozvoj specifických schopností jsou významné výchovné úkoly, které se podílejí na utváření životního stylu a hodnotové orientace

člověka. Jedná se zde o zájmové činnosti společenskovední, přírodovědné, pracovní-technické, tělovýchovné, sportovní, esteticko-výchovné.

- **Sebeobslužné činnosti** se zaměřují především na vedení k samostatnosti v péči o vlastní osobu a osobní majetek. Jejich podstata spočívá v pěstování různých osobních návyků, např. v otázkách hygieny, pořádku, jednání s lidmi.
- **Veřejně prospěšné činnosti** spočívají ve vedení žáků k dobrovolné práci ve prospěch druhých lidí, jednotlivců či sociálních skupin atd. Spadá sem ochrana životního prostředí, pomoc slabším, starším, nemocným osobám. Tyto aktivity mají značný podíl na formování kladných charakterových vlastností a podněcování žádoucích sociálních vztahů.
- **Příprava na vyučování**, čímž se rozumí okruh činností, které souvisejí s plněním školních povinností. Vychovatelé ovlivňují kvalitu přípravy na vyučování jejím vhodným zařazením do režimu dne, vytvořením optimálních podmínek pro učení, individuálním přístupem k žákům a navázáním spolupráce s učiteli a rodiči žáků.

7.2. Tematické celky činností

Tematické celky činností obsahují zaměření na jednotlivou oblast rozvoje žáka, zachycují plánovanou činnost v dané oblasti a odkazují na kompetence, které se konkrétní činností rozvíjejí. K naplňování cílů ve všech oblastech činnosti přispívá každodenní výchovná práce vychovatelů, dále vedení a činnost zájmových klubů DM a pořádání výchovných akcí.

7.2.1. Kognitivní činnost

Příprava na vyučování:

Motivovat ke studiu, naučit se učit, všimnout si souvislostí. Vést žáky k samostatnosti při přípravě na vyučování a k hledání vlastního režimu učení, najít si vhodný styl učení. Stanovit si denní cíle, opakovat a procvičovat získané vědomosti. Vyhledávat informace z různých informačních zdrojů. Časové rozvržení – denní studium, dle individuálních potřeb.

Přednášky, předváděcí akce, besedy, ankety a kvízy:

Využívat různé zdroje informací a získané poznatky a vědomosti uplatňovat ve svém dalším životě. Rozvíjet své zájmy, záliby a odbornost.

Exkurze, výlety a poznávací vycházky:

Aktivně se zapojovat do poznávacích akcí, rozšiřovat si znalosti a dovednosti. Poznávat a oceňovat tradice, kulturu a historii.

Odpočinková činnost:

Smysluplně využívat volný čas, seznamovat se s dostupnými komunikačními a informačními zdroji, efektivně je využívat pro svoji práci. Vyhýbat se nevhodnému a rizikovému chování. Pozitivně využívat volný čas, účastnit se připravených aktivit zaměřených na rukodělné a výtvarné práce. V rámci klubu společenských a deskových her, dále prostřednictvím akcí DM se seznámit s různými možnostmi kognitivních zábavných činností a naučit se vybírat si aktivity vedoucí k rozvoji osobnosti a posilování sociálních kontaktů.

7.2.2. Kulturní činnost

Kulturní činnost spočívá v návštěvách muzeí, výstav, divadel, kin, koncertů, tanečních kurzů a akcí zaměřených na připomenutí lidových tradic (Vánoce, Velikonoce, masopust aj.). Tato oblast je na DM podpořena navíc aktivitami hudebního klubu DM, pořádanými společenskými akcemi DM, vlastními tanečními minikurzy, plesem DM.

Kulturní činnost vytváří a rozvíjí etické, kulturní a duchovní hodnoty a estetické cítění u žáků. Rozvíjí schopnost aktivního využívání volného času, zájmy a záliby žáků.

7.2.3. Sportovní činnost**▪ Pravidelná sportovní činnost - zájmové kluby DM:**

- odbíjená
- florbal
- sálová kopaná
- stolní tenis
- aerobic
- fitness

▪ Příležitostná sportovní činnost:

- košíková
- nohejbal

- stolní fotbal
 - diskbal (frisbee)
 - vzdušný hokej
-
- **Návštěvy horolezecké stěny, využívání boxovacího pytle.**
 - **Návštěvy plaveckého bazénu, zimního stadionu, sportovní haly.**
 - **Organizace vlastních sportovních turnajů** (diskbal, šipky, st. tenis, st. fotbal, míčové hry).
 - **Účast na sportovních turnajích organizovaných jinými domovy mládeže** (odbíjená, nohejbal, košíková, stolní tenis, sálová kopaná, futsal).
 - **Účast a organizace přátelských utkání** (výměna herních dovedností a zkušeností).
 - **Sledování TV přenosů se sportovní tematikou.**

Sportovní činnosti přispívají k rozvoji fyzické kondice a podporují všestranný rozvoj osobnosti, sportovní aktivity jsou tak nedílnou součástí využívání volného času žáků. Vedou k získání pozitivního vztahu k aktivnímu pohybu a práci v týmu, schopnost řešit problémy a konflikty. Vytváří souhrn opatření a činností k budování vztahu k fyzické zátěži. Bojují proti nudě na DM a tím předchází rizikovému chování žáků a studentů. Rozvíjí schopnost aktivního využívání volného času, učí žáky věnovat se zdravotně prospěšným činnostem a vedou ke zdravému životnímu stylu.

Důraz je kladen na dodržování zásad bezpečnosti, ochrany zdraví a pravidel sportu.

8. Evaluace

Prostřednictvím pedagogické evaluace dochází ke zjišťování a vyhodnocování dat, charakterizujících pedagogický proces a jeho výsledky. Evaluace může být prováděna vnější nebo vnitřní, tzn. samotným školským zařízením, tedy DM. Jedná se v tomto případě o autoevaluaci.

DM bude provádět autoevaluaci následujících okruhů: podmínek činnosti, organizace, forem, a metod činností, průběhu procesu edukace, motivace a hodnocení, interakce a komunikace. Pedagogičtí pracovníci vždy zvolí odpovídající prostředky zjišťování dat při autoevaluaci a následně je analyticky zhodnotí.

Autoevaluace bude probíhat každoročně prostřednictvím porady vychovatelů na konci školního roku. Výsledky jednotlivých autoevaluací budou mít vliv na činnost DM, korekce samotného školního vzdělávacího programu proběhne vždy po uplynutí celého vzdělávacího cyklu.

Hlavním cílem autoevaluace je zlepšení kvality pedagogické práce a její atraktivity. DM zjišťuje prostřednictvím hodnocení od žáků, zda jednotlivé formy zájmového vzdělávání odpovídají jejich potřebám, požadavkům a přáním. Zároveň provádí vlastní sebehodnocení a z obou těchto hodnocení vychází při návrhu plánu činnosti na další období.

9. Přehled klíčových kompetencí

9.1. Kompetence k učení:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- organizuje a řídí vlastní učení, a to při samostatné i skupinové práci
- motivuje se pro další učení a pozitivně hodnotí přínos učení pro svůj život
- efektivně získává poznatky a využívá k tomu různé strategie učení
- reaguje na hodnocení ze strany druhých a přijímá radu i kritiku
- individuální přístup k problémovým žákům při samostudiu
- vede žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání
- podporuje a pěstuje v žácích návyk soustavného studia
- navozuje kladný postoje k učení

Cíl: *Snaha* o získání všeobecného a odborného vzdělání, řízení vlastního učení, sebehodnocení, uplatnění vlastních znalostí, rozvíjet kladný vztah k budoucímu povolání.

9.2. Kompetence k řešení problémů:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém
- řeší samostatně běžné životní situace
- využívá své individuální schopnosti při řešení problémů
- přijímá důsledky svých rozhodnutí
- dokáže popsat problém a svěřit se s ním
- při řešení složitějších problémů požádá o radu a řídí se jí

- dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby
- učí se nevyhýbat problémům, ale řešit je
- rozlišuje správné a nesprávné řešení, nese odpovědnost za jeho následky

Cíl: Naučit žáky nevyhýbat se problémům, ale řešit je – důraz i na prevenci a odpovědnost.

Nebát se o problému hovořit.

9.3. Kompetence komunikativní:

- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- prakticky využívá komunikativní dovednosti v dalším studiu i ve svém osobním životě
- adekvátně vystupuje na veřejnosti, přiměřeně sebevědomě se prezentuje v mluveném projevu
- schopnost kultivované komunikace
- schopnost pracovat s informacemi
- schopnost umět nejen mluvit, ale i naslouchat
- vnímá komunikaci jako základ pro vznik mezilidských vztahů
- dodržuje základní pravidla všech forem komunikace – úctu, respekt
- komunikuje asertivně, naslouchá druhým
- respektuje v komunikaci specifika menšin, komunit
- podporuje pozitivní, přátelské klima
- spoluvytváří svým chováním a jednáním demokratické vztahy

Cíl: Rozvíjet schopnost vyjádřit myšlenky, pocity, informace, posilovat sebedůvěru a kulturu projevu. Naučit se zpracovat informace medií, nenechat se manipulovat, využívat informace k vytváření vlastních názorů. Eliminovat vulgarismy.

9.4. Kompetence sociální a personální:

- posuzuje své reálné fyzické a duševní možnosti
- má vědomí o mravních hodnotách v rodině i ve společnosti
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů
- posiluje sociální chování a sebeovládání, je vnímavý k potřebám starých, nemocných a

postižených lidí

- organizuje společnou činnost, přijímá odpovědnost za svoji práci i práci ostatních
- projevuje pozitivní vztah k vlastnímu zdraví, začleňuje do svého života činnosti podporující zdraví a zdravý životní styl
- má pozitivní přístup k samostatnému rozhodování, uvědomuje si, že za ně nese odpovědnost
- rozpozná agresivitu, šikanu, dokáže se jim bránit
- přebírá odpovědnost za své chování
- spolupracuje ve výchovné skupině, dokáže se prosadit i podřídit, přijmout kompromis
- respektuje druhé, je tolerantní k odlišnostem jiných
- je schopný vytvářet si reálnou představu o sobě samém

Cíl: Vést žáky k vytváření zdravých sociálních vazeb v rámci výchovné skupiny, řešit vzniklé situace, navodit vlídné prostředí k tvorbě kladných vztahů, učit se žít společně.

9.5. Kompetence občanské, činnostní a pracovní:

- připravuje se na výkon své profese s plnou odpovědností
- uvědomuje si důsledky neplnění svých profesních povinností
- učí se poznávat hodnotu práce
- vytváří si pozitivní vztah k manuálním činnostem
- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce, ochrany životního prostředí a společenských hodnot a uplatňuje je při pracovních činnostech
- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situace ostatních lidí
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí
- zná základní práva a povinnosti občanů, respektuje společenské normy a pravidla soužití
- zvládá běžnou komunikaci s úřady
- chápe nebezpečí rasismu a xenofobie
- zodpovědně a tvořivě přistupuje k plnění svých povinností a úkolů
- je tolerantní, vstřícný, otevřený, ale i kritický k názorům druhých
- hájí svá práva i práva jiných, vystupuje proti jejich potlačování
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví

- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
- aktivně se zapojuje do občanského života svého okolí a společnosti

Cíl: Začleňovat žáky do společnosti a pomáhat jim se v ní uplatnit. Vytvářet pozitivní atmosféru pro pobyt na DM.

9.6. Kompetence k naplňování volného času:

- rozvíjí schopnost aktivního využívání volného času formou zájmových činností
- vybírá přiměřené aktivity ke kompenzaci stresu
- vytváří návyky pro udržení zdravého životního stylu
- vybírá vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní volný čas
- vyhledává a třídí informace vedoucí k výběru vhodných aktivit dle osobních dispozic
- rozvíjí své zájmy a záliby
- umí říci „ne“ na nevhodné aktivity
- umí vhodně relaxovat
- pracovní nasazení a stres dokáže kompenzovat vhodnými a kvalitními aktivitami
- rozvíjí a vede profesní orientaci
- rozvíjí odbornost
- rozvíjí nadání
- vede k seberealizaci
- zvyšuje zdravé sebevědomí
- prohlubuje sebereflexi

Cíl: Nenásilnou formou vést žáky k aktivnímu, smysluplnému využívání volného času a estetickému cítění. Umět odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

9.7. Kompetence environmentální:

- motivuje se a vyhledává příležitosti k dosažení znalostí, dovedností, postojů a návyků k ochraně a zlepšení životního prostředí
- směřuje k smysluplnému jednání a tvořivosti ve prospěch životního prostředí

- šetří energiemi, surovinami, hospodaří s odpady (třídí odpad), ochraňuje přírodu

Cíl: Motivovat k odpovědnému zacházení s životním prostředím, vytvoření nebo prohlubování kladného vztahu žáků k životnímu prostředí v místě školy, bydliště, ke zlepšení péče o něj. Vést žáky k šetrnému zacházení s energiemi, docílit toho, aby žáci a studenti zbytečně neplýtvali elektřinou, vodou, třídili odpad atd. Napomáhat uvědomování si důležitosti vlastního rozhodování v návaznosti na dopady na životní prostředí.

9.8. Klíčové kompetence pro Evropu: (výběr)

- Je schopen řešit problémy a konflikty.
- Je schopen práce v týmu.
- Obhajuje vlastní názor a umí argumentovat.
- Naslouchá a bere v úvahu názory jiných lidí.
- Navazuje a udržuje kontakty.
- Bere na sebe odpovědnost.
- Projevuje solidaritu, je empatický.
- Umí kompenzovat stres, vytváří si návyky pro udržení zdravého životního stylu.

10. Slovníček použitých výrazů a pojmů

autoevaluace: *vnitřní, vlastní hodnocení a zhodnocování zjištěných faktů, dat v pedagogickém procesu, součást evaluace*

edukace: *výchova a vzdělávání*

empatie: *schopnost vcítění se do prožitků druhého*

environmentální: *týkající se životního prostředí*

evaluace: *zjišťování a vyhodnocování dat charakterizujících pedagogický proces a jeho výsledky*

evaluován: *prošlý procesem evaluace*

explicitně: *výslovně, jasně, přímo*

institucionalizovaná: *zajišťovaná institucí, tj. úředně schválenou organizací, právním subjektem*

kompenzovat: *nahrazovat, vzájemně vyrovnávat, odškodňovat*

korekce: *oprava, náprava, zlepšení*

sebereflexe: *přemýšlení (uvažování, rozjímání) o sobě samém*

solidarita: *soudržnost, pospolitost; vzájemná podpora, svornost*

stres: *zátěž, napětí, tlak; funkční stav, ke kterému dochází při vystavení organismu mimořádným podmínkám*

xenofobie: *odpor, nepřátelství, strach, nedůvěra ke všemu cizímu*

11. Prameny a jiné dokumenty

- Kolektiv autorů: *Metodika pro podporu tvorby ŠVP ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání*. NIDM, 2007. ISBN 978-80-86784-03-8
- Pávková, J. a kol.: *Pedagogika volného času*. Praha, Portál 2002. ISBN 80-7178-711-6
- Hájek, B. a kol.: *Jak vytvořit vzdělávací program pro školní družiny*. Praha, Portál 2007. ISBN 978-80-7367-233-1
- *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*. Praha, VÚP 2005.
- *Manuál pro tvorbu vzdělávacích programů v základním vzdělávání*. Praha, VÚP 2005.
- Zákon č. 561/2004 Sb. „O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- Vyhláška č. 108/2005 Sb. „O školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních“
- Směrnice k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Jihočeským krajem. Jihočeský kraj. (29. 4. 2008 SM/108/RK)

12. Seznam příloh

- Provozní a vnitřní řád DM